

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΣΔΔ-ΕΣΤΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο διαγωνισμός της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης προϋποθέτει, ως γνωστόν, συνδυασμό συνδυαστικής γνώσης της εξεταστέας ύλης και θεμάτων πολιτικής και οικονομικής επικαιρότητας. Τα Πανεπιστημιακά Φροντιστήρια «ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ» ξεκινούν άμεσα την προετοιμασία των υποψηφίων σε ολιγομελείς ομίλους για το διαγωνισμό αυτό και παραθέτουν **χρήσιμα θέματα οικονομικής επικαιρότητας**

Επιμέλεια κειμένου Τσιρώνης Γ. Εισηγητής Πολ. Οικονομίας (BSc, MSc Leicester School of Management)

Θέμα

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε στενή επιτήρηση από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης αλλά και φυσικά από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Λαμβάνοντας υπόψη σας τις χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας, την απώλεια του εκδοτικού προνομίου και την περιοριστική δημοσιονομική πολιτική που επιβάλλεται σε εμάς κριτικά εκτιμήστε την πιθανότητα και σε ποιον βαθμό αναπτυξιακής πολιτικής, οικονομικής ανάπτυξης και μεγέθυνσης.

Η Ελλάδα ως μια μικρή, ανοικτή οικονομία βρίσκεται στην ζώνη του ευρώ άρα είναι απόλυτα υπόλογος σε έλεγχο βάση των κριτηρίων αξιολόγησης, ένταξης αλλά και ενσωμάτωσης και τήρησης σταθερών κανόνων νομισματικής, δημοσιονομικής και δημόσιων οικονομικών πολιτικής. Γενικά μπορεί να αναφερθούν τα κριτήρια του δημόσιου χρέους, πληθωρισμού, ανεργίας, δείκτη τιμών καταναλωτή αλλά και φυσικά του ελλείμματος του κρατικού προϋπολογισμού. Πιο ειδικά σημαντικά είναι και τα στοιχεία της ποιότητας ζωής των κατοίκων μιας χώρας, η ανισοκατανομή του πλούτου (Lorenz curve), επιτόκια προθεσμίας και καταθέσεων αλλά και η διεθνής ανταγωνιστικότητα και παραγωγικότητα κάθε μέλους-κράτους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα από την Στρατηγική της Λισαβόνας, προωθεί παρεμβάσεις και βελτιώσεις στην αγορά εργασίας

όσο και στην παραγωγική δυνατότητα της Ευρωπαϊκής Οικονομίας που αποτελούν την βάση της συνολικής προσφοράς (aggregate supply). Ανταγωνιστικότητα σημαίνει σχετικά χαμηλές τιμές για τις μάζες των καταναλωτών και ποιοτικά προϊόντα. Οι χαμηλές τιμές μπορούν να επιτευχθούν με τη χρησιμοποίηση της κατάλληλης τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία και την βελτίωση της αποτελεσματικότητας της. Είναι σημαντικό να μην μένουν αχρησιμοποίητοι παραγωγικοί συντελεστές, (εδώ βρίσκουν εφαρμογή οι Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα).

Ως οικονομική ανάπτυξη θα μπορούσαμε να ορίσουμε είτε την αύξηση του πραγματικού προϊόντος μιας εθνικής οικονομίας (σύνολο παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών σε ένα λογιστικό έτος) είτε μια αύξηση στο πραγματικό προϊόν ανά κεφαλή (real output per capita). Αυτή η ανάπτυξη δημιουργεί μια πληθώρα αγαθών (ύλων ή μη) και αυξάνει το επίπεδο ζωής (παλαιότερα μονάδες άρτου τώρα υπολογιστές και οπτικές ίνες ανά κάτοικο μιας χώρας).

Πριν προχωρήσουμε στην ανάλυση των απαραίτητων ενεργειών της πρέπει να τονιστούν οι αδυναμίες της διάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας. Η ανελαστική αγορά εργασίας οδηγεί μεγάλο ποσοστό αναξιοποίησης του Συντελεστή της Παραγωγής Εργασίας. Στην χώρα μας δεν συνδέεται η εκπαίδευση με την απασχόληση πάντα, άλλες φορές δεν υπάρχει ευελιξία εργασίας, ενώ αρκετές φορές παρουσιάζονται τα φαινόμενα της ανεργίας τριβής, διαρθρωτικής ανεργίας αλλά και εποχικής ανεργίας όλα μαζί ή μεμονωμένα. Επίσης το έλλειμμα στον κρατικό προϋπολογισμό εμφανίζεται κάθε έτος (ανελαστική ζήτηση για όπλα, τεχνολογία αλλά και διογκωμένος δημοσιοϋπαλληλικός τομέας), καθιστώντας την δημόσια οικονομία σε κατάσταση επιτήρησης ή υποβάθμισης (δανειζόμαστε ακριβότερα από την Γερμανία όταν η παραγωγή της δεύτερης σε αυτοκίνητα, τεχνολογία και βαριά βιομηχανία είναι δεκάδες βήματα στην εξέλιξη πιο μπροστά από την δική μας-διαφορά στα spread ομολογιακού δανεισμού εξαιτίας της υποβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας μας). Η φορολογική πρακτική που ακολουθείται πλέον είναι των έμμεσων φόρων και όχι των άμεσων. Το βασικό πρόβλημα είναι ότι σαν ποσοστό του διαθέσιμου εισοδήματος ένας υπάλληλος του βασικού μισθού πληρώνει πολύ περισσότερα από έναν μεγιστάνα του πλούτου για ειδικό φόρο κατανώσεως πχ για ένα πακέτο τσιγάρα (αντίστροφα προοδευτική φορολόγηση εισοδήματος). Το ασφαλιστικό σύστημα δείχνει να λειτουργεί στα όρια του τα τελευταία χρόνια αν και η ένταξη οικονομικών μεταναστών τονώνει την λειτουργία του (μπορεί βέβαια να δημιουργηθούν αρνητικές εξωτερικές οικονομίες αν δεν ληφθούν μέτρα πρόνοιας και σωστής μηχανογράφησης). Επίσης η γραφειοκρατία ευθύνεται για την κακοδιοίκηση, την φοροδιαφυγή, την διαφθορά, τις ελλειψεις επενδύσεις και για τόσο άλλα πράγματα που έμμεσα ή άμεσα επιδρούν στην οικονομία και την αναπτυξιακή πνοή της χώρας.

Όσον αφορά τους τρόπους οικονομικής μεγέθυνσης είναι αρκετοί αλλά υπάρχουν δυσκολίες στην ορθή εφαρμογή τους είτε από το σύστημα είτε από τους χρήστες είτε από τις εξωτερικές συνθήκες. Οι παράγοντες της προσφοράς στην ανάπτυξη μπορεί να είναι κάποιοι όπως η βελτίωση της ποσότητας και ποιότητας φυσικών πόρων μιας χώρας. Για παράδειγμα η αξιοποίηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων όπως τουρισμός, ναυτιλία, αλλά και μοναδικά παραγόμενα είδη στον πλανήτη (ΠΟΠ). Το θέμα είναι να υπάρξουν οργανωμένες χρηματοδοτήσεις ούτως ώστε να δημιουργηθούν βιώσιμες ατομικές επιχειρήσεις ή δυναμικοί συνεταιρι-

σμοί ώστε να βρουν θέση όχι μόνο σε αυτόνομη κατανάλωση αλλά σε διεθνές επίπεδο ανταγωνιστικότητας (ποιότητα, ποσότητα, εξειδίκευση, μακροχρόνια επενδυτικά και αναπτυξιακά προγράμματα με σκοπό και απαραίτητη προϋπόθεση δικλείδες ασφαλείας διατήρησης του παραγόμενου συνολικού προϊόντος και άρα θετικής μετατόπισης της συναθροιστικής προσφοράς στην εγχώρια αγορά). Ένα κίνητρο μπορεί να είναι στους αγρότες η διανομή κρατικών εδαφών σε ακριτικές περιοχές με την προοπτική της εκμετάλλευσής τους για κάποια χρόνια ή οι ορθολογική μεταρρύθμιση των μεταβιβαστικών πληρωμών.

Το πρόγραμμα ΕΣΠΑ φαίνεται να δίνει εφελκτήριο οικονομικής αναδιοργάνωσης και προσέλκυσης ξένης επένδυσης, πρωτοβουλίας του Κεφαλαίου αλλά και επέκτασης της κατανάλωσης σε είδη ελαστικής ζήτησης τονώνοντας την ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος. Ενδεικτικά προγράμματα που υπάρχουν με μορφή ΕΣΠΑ είναι: Περιβάλλον- Αειφόρος Ανάπτυξη, Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας, Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα, Ψηφιακή Σύγκλιση, Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, Διοικητική Μεταρρύθμιση, Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής και Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων [εξόδων-αναγκών]. Το καθένα φυσικά μπορεί να θεωρηθεί ένα αντικείμενο από μόνο του αλλά επιγραμματικά όλα οδηγούν σε βέλτιστη (θεωρητικά) αξιοποίηση των συντελεστών της παραγωγής, μείωση της ανεργίας στο φυσικό ρυθμό της (natural rate) και στρατηγικά τοποθετούνται σε πλαίσια ονομαστικής και πραγματικής σύγκλισης με τους εταίρους μας στην ζώνη του ευρώ. Αυτές οι προσδοκώμενες αυξήσεις στην παραγωγικότητα μπορεί να προέλθουν από τεχνολογικές ανακαλύψεις (ή έστω υιοθέτηση τους από προηγμένες χώρες), αυξήσεις στην ποσότητα του παραγόμενου αγαθού από εξειδίκευση εργασίας (division of labor), αυξήσεις στην ποιότητα των εργατών (προσέλκυση από χώρες με know how, έντασης εργασίας, έντασης κεφαλαίου, έντασης τεχνολογίας), κτίσιμο οικονομιών κλίμακος, και μια βελτιωμένη κατανομή του εργατικού δυναμικού (με την προοπτική της αποτελεσματικής εργασίας, διάθεσης του προϊόντος αλλά και φυσικά της προστιθέμενης υπεραξίας στα διάφορα στάδια της παραγωγής). Οι ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να ωφεληθούν από την εύρεση και επέκταση ποικιλίας των αγαθών τους (με την ταυτόχρονη αύξηση εργατών, κατανάλωσης και κοινωνικής ευημερίας, και φυσικά της μαζικής παραγωγής που ρίχνει την τιμή πιο κοντά στην επιθυμητή κοινωνικά παραγόμενη ποσότητα). Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η επέκταση της εύρεσης καταναλωτών σε πολλά επίπεδα και συνθήκες, για παράδειγμα ένα ελληνικό διυλιστήριο μπορεί να έχει οριζόντια και κάθετη στοχοποίηση ακόμα και εξάλειψη της φυράς δεδομένης της καμπύλης μάθησης στο πέρας του χρόνου. Τα δίκτυα που αναπτύσσονται ιδιαίτερα στις υπηρεσίες έχουν θετικό αποτέλεσμα πχ καμπάνια ελληνικού τουρισμού στην αγορά της Ισπανίας με χρήση Δημόσιων Σχέσεων. Αυξημένη απόδοση με την χρήση της οριακής ανάλυσης βρίσκει το βέλτιστο σημείο παραγωγής σε μια δεδομένη στιγμή, εδραιώνει στρατηγικό σχεδιασμό και μέλλουσες επενδύσεις.

Ο εμπειρικός κανόνας του 70 είναι ένας δείκτης των οικονομικών που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην Ελλάδα. (χρόνος αναγκαίος για διπλασιασμό του πραγματικού GDP= 70/ ετήσιο ποσοστό ανάπτυξης). Για να οδηγηθούμε εκεί πρέπει να κινητοποιηθεί το σώμα των ανέργων προς την εργασία και όχι προς την σχολή. Κατά τον κανόνα του Okun κάθε 1% πάνω από το φυσικό ποσοστό ανεργίας οδηγεί σε έλλειμμα 2% του Gross Domestic Product.

Τέλος αξίζει να γίνει ειδική αναφορά στην απώλεια ειδικών εργαλείων του ελληνικού Κράτους. Η απώλεια του εκδοτικού προνομίου μας οδηγεί σε πραγματική αύξηση της παραγωγής και όχι σε τυχαίες κοπές νομίσματος (άρα πληθωρισμό, έλλειμμα, χρέος, διαφθορά). Όμοια η δημοσιονομική πολιτική (κρατικές δαπάνες, φόροι) οδηγούνται σε πάγωμα μισθών στο Δημόσιο (ακούγεται αυτές τις μέρες για μηδενικές αυξήσεις άνω των 2,000 ευρώ τον μήνα) και η φορολογία με την εκτεταμένη ζήτηση αποδείξεων ως μείωση του συνολικού αλλά και ατομικού φόρου των πολιτών.

Εν κατακλείδι η ελληνική οικονομία πρέπει να διαφύγει από την παθολογία της μέσω χρήσης benchmarking και best practices προσαρμοσμένα βέβαια στην ελληνική Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων, την καταναλωτική μας συμπεριφορά, και τις ειδικές συνθήκες που υπάρχουν. Δυνατότητες υπάρχουν σαν χαρακτηριστικό παράδειγμα μπορεί να παρουσιαστεί η περίπτωση αφρικανικής τράπεζας (συνεταιριστικής) που δανείζει σε φτωχούς αγρότες λίγα δολάρια για να αγοράσουν κότες με σκοπό την εκτροφή τους, πολλαπλασιασμό τους κτλ (μια μορφή πρωτόγονης βέβαια επένδυσης).